

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 3.20
za hemójo odoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . 36.—

V upravníštvu:

Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEČ

inzerati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat » 13 »
za trikrat » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamah notioah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljanju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenkí nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvu je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Sprejema naročila, inzerate in reklamacije. —
Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Usoda štajerskega dežel-
nega zbora.

(Iz peresa štajerskih dež. poslancev.)

Kakor so slovenski poslanci želeli, tako se je zgodilo. Štajerski deželni zbor se ni samo odgodel, ampak zaključil. S tem so pokopani tudi vsi oni nemški predlogi, ki so tvorili najbližji povod za slovensko obstrukcijo. Situacija je vsled zaključanja postala mnogo enostopnejša. Dočim so dosedaj mislili nemški poslanci, da bi dali Slovincem že velikansko koncesijo, ako bi privolili v odstopanje svojih provokatoričnih predlogov, so z zaključanjem avtomatično padli vsi njihovi predlogi pod klop. Ena točka pogajanja je potemtakem odpadla, in sicer na način, iz katerega ne more nihče sklepati, da se je Slovincem s tem od nemške strani že kaj koncendiralo.

Na dnevnem redu še je ostala sedaj zahteva Slovincem, naj se jim dajo za bodoče povolne garancije za njih mirni razvoj na šolskem in gospodarskem polju. O teh garancijah se nadaljujejo pogajanja v Gradcu. Cesarški namestnik je zadnji čas konferiral s poslanci različnih strank, med drugimi tudi z zaupnikom Slovenskega kluba, dr. Korošcem in Robičem. Toda pogajanja ne obetajo nobenega uspeha, ker nemška večina slovenskih zahtev noče upoštevati ter jih a limine odklanja. Vsled tega se nam zdi usoda štajerskega deželnega zbora zapečatená. Ni drugega izhoda, kakor razpust.

Vsakemu se vsiljuje vprašanje, ali bo razpust kaj hasnil? Ali bo potem boljše? Kar se tiče Slovincem, je gotovo, da pridejo z vsemi trinajstimi mandati v Gradec nazaj. Razlika bo le v tem, da bo, če smemo soditi po sedanjem razpoloženju volivcev, tudi sedanjí liberalni mandat zastopan po pristahu V. L. S.

Važnejše bodo izpremembe, ki se bi dogodile vsled novih volitev v nemški večini. S sedanjim deželnim glavarjem Edmund grof Attemsom nihče ni več prav zadovoljen, niti vlada, niti veleposestniki sami, niti zavezniki v nemško - nacionalni stranki; kršč. socialci pa ga smatrajo naravnost za svojega odločnega nasprotnika, ker je pri zadnjih volitvah pripustil po kmetijskih podružnicah izrecno agitirati proti kandidatom kršč. socialne stranke,

osebito na Zgornjem Štajerskem. Trdi se celo, da so Attemsi tudi gmotno podpirali to agitacijo.

Tudi če zgolj z objektivnega stališča presojamo delovanje sedanjega deželnega glavarja, bi bilo res želeli, da ga veleposestvo pusti pasti. Pod njegovo egido v deželnem zboru se je štajerska dežela ravno tako zadolžila, da ne more ne naprej ne nazaj. Mož ni prav nič skrbel za ravnotežje v deželnem gospodarstvu, ampak je mirno gledal, da je deficit leto za letom naraščal. Ko bi slovenske obstrukcije ne bilo, bi se mož še niti danes ne zavedal, kako je privedel štajersko deželo ob rob finančnega propada.

Prva žrtev razpusta bo torej bržkone deželni glavar. A s tem še pri veleposestvu ni vseh izprememb konec. Od leta do leta narašča v veleposestvu število in upliv konzervativnega veleposestva. Nobena tajnost ni, da je vlada pripravljena, delati na kompromisno volitev, ter jo bo gotovo tudi izsilila, če bo od kršč. soc. stranke in iz vrst konservativnih veleposestnikov samih količkej upliva na vlado.

Izpremembe v neugodnem smislu se bodo izvršile brezdvomno tudi v nemško-nacionalni stranki. Tako močna kot je sedaj, ne pride več nazaj, na to stavijo dobro poučeni krščanskosocialni krogi brez pomisleka. Toda nemško-nacionalna stranka ne sme mnogo izgubiti, kajti če iguhí par mandátov, izgubi s tem tudi večino v deželnem zboru, ne glede na možnost, da lahko preide v novo zbornico tudi nekaj konzervativnih veleposestnikov.

Razpust deželnega zbora štajerskega se nam vidi skoraj neizogiben, s slovenskega, narodnega stališča pa tudi dobro došel!

Dvoboj Ploj-Hribar.

»Hrvaška korespondenca« objavlja dne 8. t. m. dve velevažni izjavi, ki se tičeta nepotrditve bivšega ljubljanskega župana Hribarja. Ploj je poslal daljše pojasnilo, iz katerega posname, da je bil brinjski gospod dvorni svetnik Ploj dne 9. julija pri notranjem ministru in da mu Haerdtl ob tej priliki zatrjal, da absolutno ne more predložiti Hribarjeve izvolitve vladarju v potrjenje in da je iz pogovora imel vtis, da se gre za neizpremenljiv sklep. O položaju je poročal v Ljubljano in izjavil, da pride 11. v Ljubljano,

če se to želi. Prišel je res v Ljubljano in se posvetoval z dr. Tavčarjem in dr. Trillerjem, ki sta zatrjala, da je Hribar odpotoval na svoje posestvo, dasi je znal, da mu je bil znan namen Plojevega prihoda. Uspeh posvetovanja je bil, da sta se dr. Tavčar in dr. Triller izjavila za sledeče postopanje, če Hribar pritrdi: Hribarja izvoli občinski svet zopet za župana, a izjavi, ne da bi se kaj prerekal, da ne sprejme izvolitve, nakar bi bil izvoljen podžupan dr. Tavčar za župana. Ploj naglašá, da je šel iz lastne iniciative nato k deželnemu predsedniku Schwarzu, da poizve, kako stališče bo zavzela vlada, če se zavzame prej označeno stališče. — Končno naglašá Ploj, da je moral vsak resen politik računati z dejstvom, da Hribar ne bo potrjen in da je imel ljubljanski razgovor zgolj namen, da informira vodilne kroge ljubljanskega občinskega sveta o resnem položaju in da se posvetujejo neobvezno o tistih korakih, ki naj bi se storili, da se obvaruje Ljubljana škode, v konfliktu, v katerem razpolaga. Tako Ploj.

»Hrvaška korespondenca« objavlja z ozirom na Plojevo izjavo takoj za njo iz parlamentarnih krogov sledeče pojasnilo:

»Vladi se je šlo za to, da pregovori poslanca Hribarja, naj se prostovoljno odpove časti, da zopet postane ljubljanski župan. Mogoče je in celo verjetno, da z ozirom na stališče, ki ga je zavzel deželni predsednik baron Schwarz v svojem poročilu, v katerem odklanja potrditev, vladi ni bilo lahko, da predloži potrditev zopet izvoljenega župana najvišji sankciji. Kljub citirani izjavi, ki jo je podal notranji minister Haerdtl poslancu Ploju, zadeva nikakor še ni bila rešena. To dokazuje okolščina, da se je šlo vladi za to, da doseže od Hribarja prostovoljno odpoved pri izvolitvi. Na vsak način se mora zato obžalovati, da je poslanec Ploj kot načelnik »Zveze južnih Slaven«, namesto da bi bil v smislu klubovega sklepa vztrajal pri zahtevi in delal za potrditev, se toliko ponižal in delal pri merodajnih osebah narodno-napredne stranke na to, da se Hribar odpove županstvu, kar je storil najbrže za to, da je storil uslugo vladi. Še bolj se pa mora obžalovati, da se je pričel pogajati z hrbtom župana Hribarja, s katerim bi se bil moral kot načelnik »Zveze južnih Slaven«, kateri pripada Hribar, predvsem posvetovati in da je došel 11. julija tudi osebno v Ljubljano, da se končajo pogajanja.

Jasno je, da je dobila tako vlada vtis, ko je dvorni svetnik Ploj vprašal deželnega predsednika, če bi se zadovoljila z drugim članom občinskega sveta, da vlada razpoloženje žrtvovati Hribarja in da bi Hribarjeva nepotrditve ne dovedla do resnega konflikta.

Če je poročal dvorni svetnik Ploj v tem smislu tudi ministru Haerdtlu, se ne ve; brezdvomno je pa, da mu je poročal o tem Schwarz. Še značilnejše je posredovanje dvornega svetnika Ploja pri dež. predsedniku Schwarzu zato, ker so se v dogovoru z dr. Tavčarjem in dr. Trillerjem izrecno dogovorili, da se po Ploju nameravana, kakor se zdi, po vladi lancirana mirna rešitev izvede le pod pogojem, da mora biti ž njo zadovoljen Hribar. Dosledno bi se bil moral Ploj sporazumeti s Hribarjem, predno je šel k deželnemu predsedniku. Da je bil dvorni svetnik Ploj 9. julija za trdno prepričan, da je vlada že končno rešila stvar, je komaj verjetno. To kaže okolščina, da ko je dvorni svetnik Ploj 14. avgusta obiskal Hribarja v njegovem stanovanju in ko mu je Hribar rekel, da ni misliti na njegovo resignacijo, ker si ni svest nikake krivde in da zato mirno prepusti vladi, naj z nepotrditvijo provocira konflikt, je Ploj takoj o tem poročal ministru Haerdtlu.

To je hud tobak za hofrata Ploja, ki je tem huji, ako se upošteva, da je »Hrvaška korespondenca« nekako glasilo »Saveža južnih Slaven«. Skrajni čas je že, da tega hofrata in njegove vloge vsi dobro spoznajo.

Shod v Beli Cerkvi —
Majzelinov poraz.

Liberalci so se vrgli z vsemi silami na novomeški okraj, da tam dosežejo kaj glasov za Ganglino. Vsi liberalni agitatorji in matadorji prejšnjih časov so zopet oživelí. Posebno pa je zanimivo, da gredo v boj za socialnega demokrata Gangla liberalni denarni mogotci.

Pa ta koalicija, ki je čisto v duhu ferrerovske internacionalne svobodomiselné organizacije, bo le pripomogla, da dolenjsko ljudstvo to družbo natančno spozna. Včerajšnji shod v Beli cerkvi je pokazal, da bo premoči gotovih liberalnih magnatov tudi na Dolenjskem kmalu konec.

Na volivnem shodu v Beli cerkvi je govoril dr. Lampe. Bilo je zbranih obilo volivcev, tudi nasprotniki so pri-

LISTEK.

† Marija Manfredo.

Slovenska krščansko-socialna zveza žaluje. Smrtni angelj je priplaval in včeraj zatisnil oči góspé Mariji Manfredo, predsednici našega ženskega oddelka. Ob vseh naših prireditvah doma in drugod smo videli veselo, ljubeznivo gospo Manfredovo; nikjer ni manjkalo nje, najzvestejše somišljenice, najpožrtvovalnejše zastopnice naše Zveze. Krepke, čvrste postave, pogumna, prisrčna v vsem svojem občevarju, imponujoč s svojimi jasno premišljenimi, tehtnimi govori in pozdravi, je osveževala našo družbo, odsvit odkrite, neupogljive zvestobe. Globoko verna, zvesta Bogu, zvesta našim načelom, zvesta naši Zvezi je nosila s seboj vedno mir in globoko vnemo, navdušenje združeno s čudovito treznim premislekom.

Bili so težki časi za našo delavsko organizacijo v Ljubljani. Ni bilo prostorov, ne ljudi. Misel, da je socialno delo za žene in dekleta potrebno, je pa tudi ob najhujših dneh dvigala nepo-

zabno rajnico, in ko je vse klonilo glavo, je ona ostala trdno na svojem mestu. Spoštovanje, ki sem ga do nje ob tistih časih rodil v svojem srcu, mi je ostalo in, ko se je ločila od nas, se ga tem živejše zavedam. Delavčeva žena, zvesta, udana družica svojemu soprogu, je žrtvovala svojega časa in tudi svojih skromnih dohodkov velik del v skrbi za ženski oddelki S. K. S. Z. Danes je iz neznatnih začetkov vzrastla mogočna armada in tudi gmotna plat je izredno ugodna. Vse to je njeno delo.

Zene in dekleta, ki so se pod njenim večšim vodstvom učile v Zvezi šivati in likati, so jo ljubile. Njihove solze pričajo, kako ji je Bog, ki ji je vzel rodno deco, dal drugih, katerih hvaležnost bo živela preko njenega groba; njihove molitve ji bodo rahljale zadnjo postelj in prikliale tolažbo žalostnemu soprogu z nebes.

Naša Zveza je ne bo pozabila. Gospodar življenja in smrti jo je poklical k sebi. Ko ji pišem te vrste v spomin, jo zahvaljam pred ljudmi za vse neštete dobrote, ki jih je izkazala naši organizaciji, zahvaljam za njen izgled, za njeno vedno pomirjevalno, vedno k vzajemnosti, k sporazumni vlogi bodrejših delovanje. Bog pozna vse to in ji bo bogato poplačal. Nam pa, ki se poslavljamo od nje, naj sije, vsega

minljivega oproščena, čista in jasna njena podoba, vzor za nas in vse naše ude. Zdrava v miru, blaga duša.

Dr. Krek.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. —
Prevel J. M.

(Dalje.)

XXVI. POGLAVJE.

Domicijanova sodba.

Ono dopoldne je Kaleb z divjim srdom v srcu in zamišljen sedel v pisarni svojega skladišča. Gojil je samo eno željo — usmrtiti tekmeča. Mark se je torej rešil in povrnil v Rim; o tem ni bilo sedaj nobenega dvoma več. On, edini izmed najbogatejših veljakov je dal na razpolago ogromno svoto, s katero je stara Nehušta kupila deklico z biseri. Potem jo je odpeljala v njegovo hišo, kjer jo je on pričakoval. To je bil torej sad njegove dolgaletne tekmovalnosti, za to se je on bojeval, mučil, delal načrte in trpel. Oh! V tej strašni uri bi raje imel, da bi jo dobil ničvredni Domicijan, kajti njega bi vsaj sovražila, dočim Marka ljubi.

Maščevati se mora; to je bil njegov sklep; toda kako? Lahko bi ga zalezol-

val in ga umoril; pri tem bi pa pripravil v nevarnost svoje lastno življenje, kajti dobro je vedel, kakšna usoda je čakala tujca, ki je umoril rimskega veljaka; ako bi pa najel druge v ta namen, bi lahko potem pričali zoper njega. Kaleb sam pa si ni želel umreti, življenje se mu je zdelo edino dobro, kar mu je še ostalo. Ker ako živi, morda še dobi Mirijam — seveda po smrti svojega tekmeča. Stvar je bila zelo resna in vsaka prenapetost bi mu usodno škodila.

Zato je sklenil, da raje počaka ugodne prilike. In taka prilika se mu je ponudila prej nego jo je pričakoval.

Ko je Kaleb sedel zamišljen v svoji pisarni, nekdo potrka na vrata.

»Naprej!« zakliče osorno in vstopil je majhen človek kratko pristriženih las in resnega obraza. Tujec se je zdel Kalebu znan. Toda ta obraz je bil sedaj nekoliko poškodovan, pod očesom je imel črno liso in na čelu rano, ki je bila pokrita z obližem. Možak je tudi šepal in vedno zmigaval z ramami, kakor da bi ga vse bolelo. Ko je tujec spregovoril, ga je Kaleb naenkrat spoznal. Bil je Domicijanov hišnik, ki ga je Nehušta izpodrinila s svojo ponudbo.

»Pozdravljen, plemeniti Saturij,«

šli, na čelu jim belocerkovski Majzelj in mladi Zorko iz Družinske vasi, koder sta prejšnjo nedeljo bila Ivan Hribar in Gangl. Majzelj in Zorko sta takoj izpočetka hotela shod razbiti. Začela sta upiti, da shod ni pravilno sklican, da hočeta voliti predsednika itd. Pa naletela sta, kakor nista pričakovala.

Dr. Lampe je ukazal Majzeljnu in Zorkotu, da morata molčati in se obnašati dostojno kot drugi zborovalci. Minili so časi, ko so liberalni magnatje s svojimi ljudmi razbijali shode S. L. S. Mi imamo zakon za varstvo volivne svobode in za zborovanja. Kdor moti volivni shod, bo kaznovan z zaporom do šestih mesecev. To velja tudi za bogataše, kakor za reveže. Tudi za Majzeljna in za Zorkota, ki bosta ravno tako občutila posledice tega zakona, kakor vsak revež, če se zakonu ne ukloni.

To je izdalo. Majzelj in Zorko sta morala zdaj poslušati dr. Lampetov govor, ki je opisal liberalne grehe nad slovenskim ljudstvom. Proti vsem postavam, ki jih sklepa naš deželni zbor v korist kmečkemu stanu, liberalci nasprotujejo. Kar mi za kmeta predlagamo, vse zadeve ob uporabi liberalcih, ki hočejo kmeta ohraniti v odvisnosti in mu ne privoščijo politične enakopravnosti in gospodarske neodvisnosti. V svojem časopisu pa lažejo na najnesramnejši način. »Slovenski Dom« je celo dokazal, da je naša stranka zvišala doklade od 40 odstotkov na 70 odstotkov, ko vendar ves svet ve, da se to ni zgodilo. Dr. Lampe je v podrobnostih popisoval »delo« liberalcev v deželnem zboru. Majzelj in Zorko sta se kar zvijala od jeze in večkrat bruhnili za upitjem, a sta se morala umiriti, ker razen dveh zborovalcev nihče ni ž njima potegnil, ampak so ju možje vedno nejevoljneje opozarjali, da naj molčita.

Nato je dr. Lampe odgovoril na vprašanje, kdo je danes liberalalec na kmetih? Naslikal je prav po naravi podobo brezsrčnega liberalnega oderuha, kakršen se je razvil med mehki dolenskim ljudstvom. Z zvijačami si zna usuzniti ljudstvo, mu posoja na ogromne obresti in kapljo za kapljo stiska kri iz svoje nesrečne žrtve. On ne umori hitro, da mu žrtve prenaglo ne pogine, ampak počasi, računajoč na čimvečji dobiček, nazadnje pa požene dolžnika in se vsede na njegov dom. Ti ljudje so nesreča za ljudstvo, ti so sovražniki, proti katerim gre naš boj. Da odvrnejo maščevanje od svojih zločinov, pa hujskajo ljudstvo na duhovnika, ki edini ima pogum, da se ustavi tem volkovom in jim pred ljudstvom v obraz pove njihova hudodelstva. In ti hočejo imeti za poslanca socialnega demokrata Gangla!

K besedi se oglasi Majzelj, ki trdi, da on še ni nobenega človeka odril (vse se spogleda). Nato napada mesar Majzelj duhovnike, da so predebeli in prorokuje, da če bo Jarc izvoljen, bodo naredili tako postavlo, da bo duhovnik ljudem kar diktiral: Ti boš plačal toliko, ti toliko. Prejšnji deželni odbor je bil sila delaven, sedanji pa da še ni ničesar storil itd. Take je kvasil Majzelj. Ko mu je pa začel odgovarjati dr. Lampe, sta Majzelj in Zorko zapustila zborovanje.

Shod se je sklenil s priporočilom, naj vsi kmetje volijo poslanca S. L. S.

Evgena Jarca, deželnega odbornika v Ljubljani. Liberalna bogataša Majzelj in Zorko naj pa volita socialnega demokrata!

Tako je prinesel ta shod nepričakovan uspeh S. L. S. V Beli cerkvi, v trdnjavi Majzeljna in Zorkota, koder se ni nihče upal doslej besedice ziniti proti liberalni vseomogočnosti, je belocerkovski »bog« stal kakor obtoženec pred ljudstvom.

In dobro se je zdelo vsem, da je tako. Marsikomu je odleglo, ko je šel proti domu tiho premišljujoč, kako je bilo včasih in kako je zdaj! Tudi najbolj usuznjeni krogi Dolenjske vstajajo!

Slovensko gledališče.

Slovenska opereta je nastopila letošnjo sezono z »Knežno«, delom proslulega operetnega skladatelja Lehárja. Vsebinske te operete nudi malo operetnega, tako na odru kot v orkestru, ker je zelo blizu komični operi. Vrste se v njej komični zapletljaji, kateri kot taki ne učinkujejo smešno, notabene na njih ni najti operetne lahkoživosti in razposajenosti, tem manj, ker partitura tudi nikdar ne zaide v banalnost, temveč je skozi in skozi resna, tako da nas na opereto slednjič spominja le nekaj, dasi tudi fino aranžiranih plesnih ritmov.

Podajati tu na drobno vsebino dejanja se mi ne zdi umestno po predstavi z ozirom na to, ker najde vsak obiskovalec kratko, za razumevanje zadostno očitano vsebino na drugi strani gledališkega lista. Stvar ravnateljstva pa bi bila, vpošiljati v reklamne svrhe vsebino predstav v slov. časopisje.

Operetno osobje letošnje je staro, preizkušeno dobro osobje z malim prirastkom. O tem prirastku ne morem trditi, da smo ravno pridobili, četudi ni pokvarjal. G. Nevole ima žal preslaboten glas, njegova igra bi še bila, če odštejemo nekaj neokretnosti; g. Rasberger je prehitro opravil, da bi se dalo o njem govoriti. V ospredju je bil g. Iličič. Izborna simpatična moč, živahnih, temperamentnih kretnj, elegantne postave ter čednega tenorja, ki bi se bil moral že davno izpiliti. Semtertje je na njegovih gestah, posebno če poje, opaziti nekaj šablone. Poleg njega stoji ga. Haderbolčeva, polna pristne subretske krvi, gibka kot žoga, odlična. Dalje g. Buhoslav, skoro brez glasu, a zato tim boljši igralec, kateri vplete prilično, če je čutiti, da stvar zastaja, nekaj svojega domačega humorja v igro. Podvizal se je tudi par Bukšek. Sosebno nam je dopadal energični nastop g. Bukšeka, pa staričkava vsiljivost in klepetavost ge. Bukšekove. Bila sta dobra kot vedno. Tudi gospica Danilovala se je dobro prilagodila ostalim in obeta postati prav dobra opora.

Slednjič ni pozabiti dobrih znancev g. Povheta in gđc. Thalerjeve, ki sta se po prvem dejanju sešla ob močnem aplavzu pred rampo. Oba sta priznane moči, ki igrata drug drugemu v roko, samo da je g. Povhe v detajlu včasih robat in da gđc. Thalerjeva, sodim, iz komoditete, distonira.

Zbor je bil sinoči boljši kot v soboto. Orkester pod vodstvom prof. Rienerja jako dober, režija pa bi imela biti točnejša, da bi spravila dovolj živahnosti v predstavo. Oprema je jako čed-

na in gre za to predstavo g. ravnateljstva vsa čast in hvala. Sigurno bo »Knežna« še napolnila hišo. Prišel bo pri njej na račun resen in zabave željan poslušalec.

Sadovi portugalske vstaje.

Z groznimi silovitostmi proti katoličanom je pričela delovati portugalska republika. V Lisaboni je prepovedano duhovnikom stopiti v duhovski obleki na cesto. Kdor se drzne pokazati v duhovski obleki na cesto, ga sodruga napade in pretepe. Framasoni so nahujskali sodrugo na duhovščino. Republika nastopa proti katoliški cerkvi. Trije redovniki so bili od sodrge umorjeni na cesti. Razpustili so vse kongregacije. Redovniki so dobili ukaz, da morajo tekom 24 ur zapustiti državo. Jezuite izženejo. Pripravljajo ločitev cerkve od države. Napovedujejo tudi, da uvedejo brezversko šolo. Ampak vse to gre framasonom prepočasi. Zato sedanjí portugalski mogotci ukazujejo vojakom, da napadajo in opustošajo cerkve in samostane; artiljerija pa strelja na jezuitske samostane.

Značilno je, da republičanski voditelji izjavljajo, da se je uprizorila portugalska revolucija z vednostjo in v soglasju z Angleško. Angleška vlada teh vesti še ni dementirala.

Španski republičani se radujejo portugalske revolucije in zakrivajo svojega upanja, da bo sledila Portugalski Španska.

Umorjeni trije redovniki.

Francoski poslanik v Lisaboni potrja, da so revolucionarji ponoči od 6. do 7. umorili francoskega državljana Frague, vizitatorja lasaristov v družbi z dvema portugalskima lazaristoma.

Napadi na samostane.

Jezuitski samostan Quelhas je obkolila infanterija. Iz dveh topov so živahno streljali na samostan. Izmislili so si namreč, da se je streljalo iz samostana in da so bili ustreljeni trije vojaki. Vlada je obnovila Pombalov dekret, ki je izšel dne 3. septembra 1759, po katerem so takrat izgnali jezuite. Vlada je ukazala zasesti samostan Garcia, v katerem pa niso našli nobenega redovnika več, ker so vsi pobegnili pred »človekoljubnimi« svobodomisleci. — Sodruga napade vsakega duhovnika, ki se pokaže na cesti. Policija ne brani napadenih duhovnikov. Neki mlad mož je branil nekega starega častitljivega duhovnika, ker ga je zdivjana duhovske krvi žejna svobodomiselnja svojat bila s palicami. Pogumnega moža je mob nevarno ranil. **Cerkve so v Lisaboni zaprte.**

Vseh padlih žrtev je bilo pri revoluciji 3000, od teh ima največ mrtvecev kralju zvesta municijelna garda. Konjenica v mestu Setubal, ki se je borila za kralja, je izgubila več sto jezdecov.

Za Portugalsko Španska.

»New York Herald« poroča, da bi bila morala na Portugalskem in Španskem istočasno dne 13. t. m. izbruhniti revolucija. Pospešil je admiral Reis, ki se je nato ustrelil, ker je mislil, da se je revolucija izjalovila.

Španski republikanec Ezquerdo, ki je nedavno potoval v Lisabono, je izjavil, da je bilo **domenjeno revolucijo**

istočasno uprizoriti na Španskem in Portugalskem, umor zdravnika Bombarde pa je dogodka na Portugalskem pospešil in španske republičane, ki so določili za pričetek gibanja dne 13. oktobra (obletnica Ferrereve smrti) presenetil.

Danes došla poročila.

Tajnik generala jezuitov izjavlja, da so aretirali na Portugalskem patre v Campolidu in da so enega patra svobodomislecja usmrtili. Dementirajo se poročila, da se namerava vrniti na Portugalsko kralj Manuel. Marki Fayal, ki se nahaja s kraljem Manuelom na Gibraltaru, je izjavil, da je kri-va prejšnja vlada s svojo prizanesljivostjo revolucije. Poroča se tudi, da je bil Manuel ranjen.

Danes opoldne smo dobili iz Portugalske naslednja poročila: **Z izganjanjem redovnikov in redovnic se je že pričelo. Med izgnanimi je tudi kardinal frančiškan. Skof iz Peje je včeraj zapustil Portugalsko.** Včeraj je bilo odprtih le malo cerkev. V petek ponoči je bilo v Lisaboni izdano povelje, da se s tremi streli iz topa naznaní izgon duhovnikov. Mnogi menihi se pa na ta signal niso ozirali ter so po podzemskih hodnikih, ki so v zvezi s kanalizacijo hoteli priti na prosto, ker so se bali, da jih sodruga, ako zapuste samostan, pri vratih na cesto, napade. **Poulična sodruga, ki je bila v zvezi z vojaštvom, je pa zažgala v kanalih ognje, da bi se tako duhovniki zadušili.** Nato so duhovniki prišli na cesto. Sodruga je duhovnike na cesti pretepla. **V soboto je sodruga z vojaštvom naskočila jezuitski samostan v Lisaboni in ga demolirala. Več patrov je umorjenih.**

Portugalska kraljevska jahta se je iz Gibraltarja, kamor je pripeljala kralja Manuela, vrnila v Lisabono, ker je državna last.

Dnevne novice.

+ Volivno gibanje na Dolenjskem.

Za soboto zvečer ob 6. uri je bil napovedan shod liberalne stranke v Novem mestu. Priti bi imela z dopoldanskim vlakom liberalna govornika dr. Tavčar in Gangl. Pričakovanje je bilo veliko, kajti za shod se je agitiralo in je bil po listih naznanjen. A kogar ni bilo — to sta bila liberalna govornika. Iz vlaka pa so stopili v veselje vseh dobro mislečih meščanov profesor Jarc, poslanec Matjašič in dr. Lampe, ki so si šli ogledat zidanje gimnazije in gradnjo nove ceste. Liberalci so shod odpovedali in se izgovarjajo, da plakati niso bili o pravem času tiskani. Hm, zdaj so plakati krivi! Vse Novo mesto se smeje!

+ Shod na Veliki dolini. Dr. Hočvar je včeraj v skoro dveurnem govoru mnogim poslušalcem razjasnil delovanje Slovenske Ljudske Stranke, osobito delovanje državnih in deželnih poslancev. Može so izvajanju pritrjevali, videči, da poslanci delajo v korist kmeta. Posestnik Humek je prosil poslanca, naj bi ljudska delegacija tudi poskusila doseči kaj olajšav glede pregledovanja živine, ki se kupi na Hrvaškem, ker sedaj imajo kmetje, mejaši Hrvaške, v tem velike sitnosti. — Zupnik Gnjezda je pojasnil, da so vse postave deželnega zbora v korist kmetov, le kmetje se morajo brigati za te

je rekel. »Sedi, prosim, kajti zdi se mi, da težko stojiš.«

»Da, da,« je odgovoril Saturij, »vendar bom vseeno raje stal. Sinoči se mi je pripetila neizgoda, jako neprijetna neizgoda,« in pokašljaj, je kakor da bi hotel vdušiti besedo, ki mu je prišla na jezik. »In ti, častitljivi Demetriju — to je menda tvoje ime, ali ne? — Tudi ti, kakor se mi zdi, nisi posebno dobro spal.«

»Ne,« odgovori Kaleb, »tudi meni se je pripetila neizgoda — oh! Majhna notranja poškodba, ki pa bo zelo neprijetna, kakor se bojim. No, plemeniti Saturij, kaj bo dobrega?«

»Morda ti je znano — prične Saturij, »da sem jaz zaupnik zelo odlične osebe —«

»Ki se je, mislim, zanimala za vjetnico z biseri do petnajst sto sesterčijev,« reče Kaleb.

»A se sedaj še vedno zanima zanj.«

»In gotovo se zanima tudi za one, ki jo je kupil za dva tisoč sesterčijev,« reče Kaleb.

»Da, krasni Demetriju. Oni imenitni mož je bil docela potr, ko je to zvedel in je pograjal tudi mene, dasi me ljubi kakor svojega brata.«

»To je prav lahko mogoče, ako so vsa poročila resnična,« je dejal Kaleb malomarno in pristavil: »Ali se ti je tedaj pripetila tvoja nesreča?«

»Ravno tedaj. Pogled na globoko žalost mojega gospoda me je tako prevzel, da sem padel . . .«

»V kak vodnjak najbrže, ker si se pri tem poškodoval svoje oko, svoj hrbet in svojo nogo, vse obenem. Tam — dobro vem — se take reči lahko prigode — po hišah velikašev, kjer imajo tako gladka tla, da se lahko najbolj oprezna noga izpodrsne. Toda to ni nikakoršna tolažba za ponesrečenca, ki ostane še vseeno poškodovan, kajne?«

»Res je to,« odgovori Saturij, »zato bi rad zvedel ime kupca in prišlo mi je na misel, da je morebiti tebi znano, kajti starka je izginila, oni bedasti vodja prodaje pa ne vé prav ničesar.«

»Zakaj pa bi rad izvedel njegovo ime?«

»Ker hoče Domicijan imeti njegovo glavo. Nekam čudna zahteva, a on je moj gospodar in jaz mu moram služiti.«

Naenkrat se zasveti v Kalebovi glavi.

»Ah!« je rekel. »In recimo, da bi jaz pokazal pot, po kateri bi se dobila njegova glava, ali misliš, da bi mi potem v zahvalo dal deklico? Vidiš, poznal sem jo že v njeni mladosti in se po bratovski zanimam zanj.«

»Popolnoma tako, prav tako kakor Domicijan in človek z dvatisoč sesterčiji, vsi se zanimajo zanj. Ven-

dar jaz mislim, da ima moj gospodar rajše njegovo glavo, nego njeno roko.«

»Ali se ne bi hotel o tej stvari izraziti popolnoma jasno, predno greva dalje?« ga vpraša zviti Kaleb. »Sicer me ni prav nič volja lotiti se tako težavne in nevarne naloge.«

»Z veseljem. Morebiti bi mi napisal svoje zahteve. O, seveda, gotovo — tudi odgovor bo pisan.«

Kaleb je vzel pergament in pero ter napisal:

»Kaleb, sin Hilielov, je pomiloščen zaradi njegove udeležbe v judovski vojski in ima pravico potovati, živeti in kupčevati po celem rimskem cesarstvu in to pomiloščenje in ta pravica se podpišejo od pristojne gosposke. Zagotovi se mu deklica z biseri in izroči kot last Demetriju, trgovcu iz Aleksandrije, kadar se izroči glava onega, ki se zahteva.«

»To je vse,« je rekel. »Kaleb, kate-rega sem omenil v pisanju, je moj prijatelj, tudi Jud, kateremu moram zopet jaz biti hvaležen, ker brez njegove pomoči bi bilo meni popolnoma nemogoče to stvar izvesti. Ker je zelo boječ in plašen — vsled naporov v vojski bolehen — se ne upa ganiti brez tega dovoljenja, na katerem pa mora seveda biti podpisan cesar Tit, njegov podpis pa potrjen s primernimi pričami. No, to je samo prijateljska nagrada, moje plačilo seveda pa je ona deklica, ki bi

jo rad vrnil njenim sorodnikom v Judeji, ki zelo žalujejo za njo.«

»Prav — čisto tako,« odvrne Saturij. »Prosim, nikar se ne trudi z nadaljnjim razlaganjem. Ti trgovci iz Aleksandrije so vedno izvrstni ljudje. Upam, da se vrnem v par urah.«

»Glej, da prideš sam. Kakor sem ti povedal, je vse odvisno od tega Kaleb in ako se on kakorkoli vstraši, pade vsa stvar v vodo. Ako njega ne dobim, tvoj zaščitnik nikdar ne dobi »njegove« glave, jaz pa ne »njene« roke.«

»Oh, naroči temu boječemu Kaleb, da naj se prav nič ne boji. Mar ljudem za umazanega judovskega begunca, ki se je izneveril svojemu ljudstvu in njegovim pravicam. Kar naj pride iz svojega brloga na dan in si ogleda solnce. Cesarji se ne bojujejo s takimi podganami. Častiti Demetriju, upam da kmalu vse uredim in se vrnem.«

»Dobro, plemeniti Saturij; a ne pozabi, da so tla v palači gladka, in glej, da zopet ne padeš, sicer se ubiješ, ko bi te najhujše potrebovali.«

»Zabredel sem v vodo, ki mi je čez glavo, a plavati znam dobro,« si je mislil Kaleb, ko je Saturij odšel. Vsekako se hoče Domicijan maščevati; za Mirijam samo mu gotovo ni toliko; on si lahko izbira tako blago.«

(Dalle.)

zakone in pa s poslanci so delovali. — Shod se je zaključil z živio-klici na S. L. S. in na dr. Hočevarja.

+ **Iz Sore.** Javen ljudski shod je zbral v nedeljo ogromno množino našega ljudstva. V daljšem govoru je pojasnil dr. Krek pomen in namen S. L. S. Zupnik Finžgar je pojasnil več domačih stvari; sklenilo se je, da se ustanovi izobraževalno društvo, ki mu je zagotovljen tudi že lep dom. Iz prošlih oblačnih dni ni ostalo ničesar več pri nas. Pozabili smo jih sami in pozabljeni naj ostanejo tudi za druge.

+ **Liberalen shod v Mirnopeči.** V nedeljo po prvi maši je bila Mirnopeč tako srečna, da jo je posetil kandidat Gangl. Ker je ljudstvo šlo od maše, se je precej ljudi nabralo na državni cesti, na kateri je imel Gangl svoj oder postavljen. Ko je po dolgem času prišel do besede, je govoril silno zmerno in previdno, ker bi bil sicer naletel na velik odpor. Po shodu so ostali še pri Ganglu vsi zvesti liberalni Mirnopečani in teh ni bilo deset. Kakor smo šele po shodu zvedeli, bi imel priti na shod dr. Tavčar; pa se mu je najbrže preneumno zdelo, da bi se zastoj po deželi pehal. Mirnopečani pa bomo vsi volili po svojem prepričanju — to nam je namreč Gangl priporočal, kar mu bodi v čast povedano, — in volili bomo našega kandidata Evgena Jarca.

+ **Skupina J. S. Z. tukajšnje predilnice** je priredila včeraj dopoldne predavanje. Govoril je poslanec Gostinčar o draginji in nje vzrokih.

+ **Slovesna otvoritev mostu čez Krko pri Dobravah nad Škocjlanom in št. Jernejem** se je vršila včeraj ob lepem vremenu in navzočnosti na tisoče ljudstva. Sveto mašo je pel pod milim nebom ob mostu mil. g. prošl novomeški dr. Elbert, ki je v cerkvenem govoru opisal pomen slovesnosti. Dr. Lampe je kot zastopnik deželne odbora naglašal, da ta most priča, kaj se da doseči, ako smo edini vsi zastopniki našega kmečkega ljudstva. Mnogo let je zastoj prosilo prebivalstvo za most, a ni bilo sloge. Zdaj se je po skupnem prizadevanju deželne odbora in občin šentjernejske in škocijanske zgradil ta prepotrebni most. In tako bomo šli dalje in v pridnem delu dali naši deželi, česar potrebuje za svoj gospodarski napredek. Most je bil krasno ozaljšan z venci in s pomenljivimi napismi. Požarna bramba je vzdrževala vzoren red, tako da se je slavnost izvršila kar najlepše. Popoldne je bila dramatična predstava škocijanskega izobraževalnega društva z ljudsko veselico.

+ **»Deutscher Volksverein« za Koroško** je zboroval pretekli teden v Celovcu. Največ se je govorilo o tem, kako se ni posrečil shod nemških svobodomislecev v Celovcu vsled odpora radikalcev. Tajnik je povdarjal, da bodo spomladi 1911 najbrže nove volitve za parlament, vsled česar se mora Volksverein dobro pripraviti. Glede jugoslovanske nevarnosti je obetal, da bodo Nemci vezi, ki gredo iz Beograda preko Zagreba in Ljubljane, pretrgali. Treba bo kmalu misliti na to, da se zberejo vsi Nemci iz Koroške, Kranjske in Štajerske, da se upro slovanskemu navalu in poklerikaljenju šole. Zoper Kranjce, ki hočejo Koroško »verhecatiti«, je treba podpirati zlasti Südmarko in Schulverein. Dobernik je pojasnjeval, zakaj ni prišlo do nemškega svobodomiselnega Reichsparteitaga: Češki nemški poslanci niso hoteli, da bi alpski Nemci s svojim nestrpnim stališčem, kar se tiče narodne avtonomije, slabo vplivali na češkonemško spravo. Dobernik se je zavoljotega jezil in prijemal sudetske Nemce, ki da nimajo smisla za jugoslovansko vprašanje. Koroška se ne sme razdeliti. Tudi je on zoper Landsmannministra, ker se boji, da bi tudi Slovenci dobili takega ministra. Lemisch in Angerer sta se obregovala v Steinwenderja, ki se je pa dobro branil. Steinwenderja napadajo, ker hoče koalicijsko ministrstvo. Sploh se med Nemci edinost zelo pogreša, kar je tudi ta celovski shod pokazal.

+ **Državni zbor** bo skoro gotovo sklican na dan 8. t. m.

+ **Don Franc Ivanišević** pojasnjuje svoj izstop iz Hrvatske stranke v posebni prilogi lista »Dan«. Kdor pazno zasleduje gibanje — tako piše med drugim don Ivanišević — ki ga vodijo zagrebški »Pokret«, reški »Novi List« in splitska »Sloboda«, ta je na jasnem o tem, da se gre tu za sistematično svobodomiselnost delo proti najdražjim svetinjam hrvaškega naroda: Kristusovi veri, cerkvi, duhovščini. V očigled temu gibanju je najsvetejša dolžnost duhovščine in drugih poštenih elementov, da se združijo k odporu in obrambi narodnih svetinj. In ker je Hrvatska stranka pozabila svoje tradicije in se zvezala z dr. Smolakovom demokrasko stranko, ni meni in mojim duhov-

nim tovarišem ostalo drugega, nego da izstopimo iz nje. Sicer so pa tudi volivci izrekli don Ivaniševiću popolno zaupanje in ga pozvali, naj ne odloži mandata, ki so mu ga izročili oni, ne pa Hrvatska stranka. Kakor se nam od druge strani poroča, se bo 5. novembra t. l. vršil v Senju pravaški sestanek, na katerem se sklene zaupnico poslancu Ivaniševiću. Tedaj bo slednji tudi formalno vstopil v Stranko prava. Isto nameravajo storiti tudi mnogi drugi bivši odlični člani Hrvatske stranke. Tako se politično ozračje po hrvaških pokrajinah počasi jasni in je nade, da se prej ali slej zbere pod enotno zastavo Stranke prava vse, kar na Hrvaškem, v Dalmaciji in Bosni-Hercegovini še hrvaško in krščansko misli in čuti.

+ **Nemci za pouk slovenščine.** V koroškem deželnem zboru je poslanec pl. Burger v imenu finančnega odseka predlagal 2000 K na leto za one nemške visokošolce, ki dobe državni izpit iz slovenščine in se zavežejo priti kot učitelji slovenščine na Koroško. Poslanec Grafenauer je odločno govoril proti takim kurzovcem, ki se nikdar prav ne nauče slovenščine. Grafenauer je prebral listo onih koroških Slovencev izobražencev, ki doma ne morejo dobiti kruha in si ga morajo iskati v tujini. Predlog finančnega odseka je bil seve sprejet. Kako čudno Nemci sami pobijajo svoje trditve, da na Koroškem ni potrebno znanja slovenščine.

+ **Užitinski zakup za okraj Studenec.** Letos poteče doba deželnemu užitninskemu zakupu za okraj Studenec in se bo zakup zopet postavnim potom oddajal. Gostilničarji tega okoliša imajo nekako prednost pri oddaji zakupa, ako hočejo prevzeti pobiranje v svojo režijo. Sveta dolžnost gostilničarske zadruge in oziroma njenega načelnika g. Ogorelca je bila, da o pravem času skliče na posvetovanje vse prizadete gostilničarje, da se odločijo, ali prevzamejo zakup ali ne. Stvar je veljavna, kajti gostilničarji pri tem lahko lep dobiček napravijo, padejo pa tudi lahko v veliko izgubo. Kako pa je bilo? V četrtek, dne 6. t. m. je sklical predsednik gostilničarske zadruge Ogorelec nekaj gostilničarjev, svojih ožjih somišljenikov na posvetovanje h Krišchu v Ljubljani. Tega sestanka se je udeležilo 22 vabljenih pristašev Ogorelcovih, 6 pa nepovabljenih, od katerih je bil Ogorelcu najbolj neprijeten g. župan Dimnik iz Device Marije v Polju. Čeravno ti gospodje niso bili opravičeni, vendar so kar nakratko v imenu gostilničarske zadruge sklenili, da prevzamejo pobiranje užitnine za užitninski okraj Studenec v zakup za tri leta, G. Ogorelec je sebe predlagal za reprezentanta, a kljub dvakratnemu poizkusu volitve še vseeno ni dobil nadpolovično večino navzočih glasov, vendar pa velja kot reprezentant, oziroma se je kot takega razglasil. Imel je pri sebi že naprej pripravljene neke formularje, katere je izročil svojim zvestim, češ, da naj vsak pri svojih znanih gostilničarjih pobira podpise, da bo potem na podlagi tega ostal pravičen sklep. Naročil jim je, naj pridejo na drugi sestanek dne 12. t. m. Gospoda župana Dimnika so pogladili s tem, da so rekli: »Saj gospod Dimnik res ni naš somišljenik, pa je dober človek in gotovo o tem ne bo ničesar nikomur povedal.« Zakaj pa se taka stvar skriva? Ravno nasprotno bi se morali o tej zadevi prizadeti gostilničarji natančno razgovoriti, računati in kalkulirati, ali kaže prevzeti zakup ali ne. Plačati je treba nič manj kakor 63.000 K zakupnine. Če se pomisli, da je vinska letina tako kvalitativno, kakor tudi kvantitativno zelo slaba, da so cene visoke, se lahko stavi sto proti ena, da se niti v prvem, niti v drugem letu zakupne dobe tako visoka zakupnina ne bo dosegla. Če je pa g. Ogorelcu za kako šaržo, naj si jo poišče drugod, ne pa na račun okoliških gostilničarjev. Opravičeno bi bilo sedaj vzeti užitnino v zakup le tedaj, če bi sedanja zakupnica dežela napravljala gostilničarjem sitnosti. Odkar je dežela zakupnica, ni bilo slišati nobenih pritožb, niti od strani gostilničarjev, niti od koga drugega. Če se pomisli, da bo prišlo na užitnino še kakih 30 odstotkov deželne doklade na vino, je še bolj gotovo, da bo izguba, ne samo v prvih dveh letih, ampak tudi v tretjem letu. Okoliški gostilničarji sedaj nabirajo pridno podpise za odločen protest proti takemu samolastnemu postopanju gostilničarske zadruge, oziroma njenega načelnika.

+ **Notar Hafner oproščen.** Mate Hafner, c. kr. notar v Kostanjevici, je bil s sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu z dne 4. avgusta 1908 obsojen radi hudodelstva goljufije na 3 mesece ječe, češ, da je nekega Zupančiča nagovarjal h krivemu pričanju.

Vsled te obsodbe je bil Mate Hafner suspendiran od notarske službe. Hafner je prošil dvakrat za obnovo kazenskega postopanja, pa okrožno sodišče v Novem mestu je oba predloga na obnovo zavrnilo. Vsled ničnostne pritožbe generalne prokurature izreko je najvišje sodišče na Dunaju v obsodbi z dne 1. februarja 1910, da se je kršil zakon s sklepoma okrožnega sodišča v Novem mestu, s katerima se je predlog Hafnerja na obnovo zavrnil in da se vsled tega ta dva sklepa razveljavita in okrožnemu sodišču v Novem mestu naroči, da vnovič sklepa o predlogih Hafnerja na obnovo kazenskega postopanja. **Okrožno sodišče v Novem mestu je predlog na obnovo v tretje zavrnilo.** Vsled pritožbe Hafnerja izreko je sodišče v Gradcu, da se obnovo kazenskega postopanja dovoli. Sočasno je pa nadsodišče v Gradcu delegiralo za preiskavo in obravnavo v tej kazenski zadevi okrožno sodišče v Celju. Glavna obravnava pri okrožnem sodišču v Celju se je vršila dne 8. in 9. t. m. **Pri tej obravnavi je bil Mate Hafner popolnoma oproščen vsake krivde in kazni. Sodišče se je pričalo, da Hafner Zupančiča ni nagovarjal.** Predsedoval je senatu g. pl. Garzaroli, votantje pa so bili gg. dr. Roschantz, Venedikter in Tschsch. Zagovarjal se je Hafner sam. Čast vsem sodnikom, ki so objektivni in pravični! **Jako značilno je pač, da je to v kratkem času drugi slučaj, da je bila razsodba novomeškega sodišča razveljavljena!**

+ **Hotel Trabesinger v Celovcu** je sedaj predmet ostrih napadov v celovških »Freie Stimmen«, ki trdijo, da je ta hotel, odkar ga je kupil gospod Millonig iz Trsta, postal slovenski. Restavratore je namreč postavil na ceste neke nemške visokošolce, ki so hoteli odstraniti Grafenauerjevo sliko iz neke gostilniške sobe.

+ **V Porečah ob Vrbskem jezeru** je bilo v letošnji sezoni nad 5000 tujcev.

+ **Poštna vest.** Računska revidenta Hektor Huber in Narcis Michelich sta bila imenovana za računsko svetnika ad personam.

+ **Stranka srbsko-hrvaške koalicije** bo imela ustanovno zborovanje dne 13. t. m.

+ **Zagrebski župan Holjac** namerava kandidirati v I. zagrebškem okraju kot Tomašičev kandidat.

+ **Iz srbsko-hrvaške koalicije** se poroča, da je uporna osješka skupina izključena iz koalicije.

+ **Kolera na Hrvaškem.** V Borovu imajo zopet nov slučaj kolere. V Vinokovcih je umrl na kolero neki Živkovič.

+ **Umrli** je v Stari Loki splošnoznani posestnik Franc Hafner vulgo Martanca. N. v m. p.! — Umrli je v Komendi pri Kamniku v 77. letu svoje starosti posestnik Andrej Svetlin, oče magistratnega uradnika v Ljubljani. — Umrli je v Kranju trgovec in posestnik g. Franc Omersa. — V Jablanici na Notranjskem je umrla dne 6. t. m. Marija Stefančič po domače Škrlijeva, žena obče spoštovanega moža. N. v m. p.!

+ **Aretacije v Pulju.** Poroča se, da je aretirani »Piccolov« poročevalec Ambrosich zavedel čuvarja arzenalskega muzeja, da ima vstopnico in je tako prišel v sobo, kjer prostovoljec Michl dela na novem svojem aeroplanu. Ko je »Piccolo« priobčil poročilo, je bil Ambrosich takoj aretirani, z njim pa je bil aretirani tudi neki Wiedehofer, ki je bil Ambrosichu za tolmača. Oba aretovanca sta še vedno v zaporu.

+ **Iz št. Vida nad Ljubljano.** Zelo podučno in zanimivo pa tudi mnogobrojno obiskano predavanje je imel včeraj naš zdravnik dr. Derč v telovadnici Orla. Predaval je o griži, njenem izvoru, posledicah in o načinu, kako zabraniti njeno razširjanje. — Novo pokopališče je včeraj blagoslovil stolni dekan kanonik M. Kolar. — Državna cesta skozi št. Vid je že uravnana. Največ je pri tem pridobila župnijska cerkev, ker ne stoji več v dolini in se ne bati, da še kdaj deževna voda pridere vanjo. Hiše ob znižani cesti se bodo primerno preuredile.

+ **Vesti iz Krmlina na Goriškem.** Cesar je povodom 80letnice povzdignil Krmin v mesto. Dotično poročilo je prejelo občinsko starešinstvo že 18. avgusta, a do danes ni natančnejega ničesar znano. — Slovenska šola se je letos vsa prenovila in dobila napis: Narodna šola. Kakor čujemo, se je letos še več otrok vpisalo, kakor lani. — Letošnja vinska letina boje tu in v okolici še dovolj dovolj dobra. Vinske trgovce opozarjamo že danes, da pridejo sem po vino pravočasno, ker o splošni slabi vinski letini je tu vinska kupčija že zelo živahna. Za vsakovrstne informacije naj se blagovoli obrniti

na Ivana Kalčič, gostilničarja v hotelu Meridionale pri kolodvoru v Krmini, kateri bode rađe volje vsakemu na uslugo. Tem potom opozarjamo tudi drugo občinstvo, ki potuje skozi Krmin, da se poslužuje gostilne tega vrlega Slovence, kjer bode postrežen vsakdo izvrstno in solidno.

+ **Na Rovih** uprizori tamošnje katališko slov. izobraževalno društvo na žegnansko nedeljo ob pol štirih popoldne lepo narodno igro »Zaklad«. Ob tej priliki predava preč. g. župnik vranjepeški Fr. Krek o Kreti in o svojem romanju v sveto deželo. Uljudno vabimo k prireditvi domače in sosedne župljane.

+ **Italijanski financarji odganjajo naše ovce.** V koroškem deželnem zboru je prišla v seji dne 4. t. m. na dnevni red zanimiva zadeva. Nedavno je namreč italijanska carinska straža zalotila na obmejni planini čredo ovac, ki je prekoračila avstrijsko mejo in se pasla na italijanskem svetu. Pastir ni bil navzoč. Italijanski carinski stražniki so čredo kar kratkomalo zaplenili in jo kot plen gnali v dolino. Tako postopanje ni nikjer v navadi, saj je znano, da dostikrat tudi najskrbnejši pastir zlasti ovcam na planinah ne more zabraniti vhoda na tujo zemljo. Mnogokrat se je že našlo italijansko živino na avstrijskih tleh na paši, a avstrijskim financarjem ni padlo v glavo, da bi jo kar kratkomalo zaplenili in odgnali. To stvar je torej sprožil v koroškem deželnem zboru poslanec Waldner in v navedeni seji je odgovarjal deželni predsednik baron Hein. Rekel je, da se je stvar res tako vršila, a da je bil nekoliko kriv pastir, ki ni dovolj pazil. Prebivalstvo naj se pouči, da bo bolj pazilo na živino na mejni paši. Sicer pa je lastnik dotičnih ovac že dobil čredo nazaj proti plačilu samo 100 K.

+ **Poslopje za stanovanja nižjih državnih uslužbencev** gradi v Celovcu uradniška stavbinska zadruha. To zgradbo vlada znatno podpira. Na delo v tej zadevi tudi v Ljubljani!

+ **Južna železnica in Celovec.** V »Freie Stimmen« se poslanec Dobernik obrača na novega člana generalnega ravateljstva južne železnice dr. Augusta pl. Webra, naj bi preprečil, da bi južna železnica ne opustila prometnega inspektorata v Celovcu. Južna železnica namerava namreč ta inspektorat opustiti, da za izdatke ob zadnjem pasivnem odporu nekaj prihrani.

+ **Delavsko društvo in izobraževalno društvo** v Preski sta priredili včeraj popoldne skupno predavanje. Predaval je poslanec Gostinčar o draginji in nje vzrokih.

+ **Volitev župana v Kranju.** Cesarški svetnik in dosednji župan gospod Karol Šavnik je odložil občinsko odborništvo. Kranj utegne dobiti potemtakem novega župana. Po § 17. občinskega reda imajo v občinskem odboru glas tudi virilisti, ki plačajo 200 kron direktnega ali 400 kron pridobitvenega davka. Takih je v Kranju nad 20. Dosedaj se je menda priglasilo 10 virilistov in 5 liberalcev, tako da bo štel novi občinski odbor 32 članov.

+ **Nagla smrt.** V Vevčah je na podstrešju posestnika in gostilničarja Avgušina Kuharja nagle smrti umrl Karol Renko, 44 let stari delavec pri tamošnjemu železniškemu podjetju. Renko je ležal že kake štiri dni mrtev na podstrešju in so ga šele minulo soboto našli. Po izreku mrtvaškega oglednika umrl je za srčno hibo. Truplo so prepekljali v mrtvašnico v Dev. M. Polje.

+ **»Revež« zapustil milijon.** V Trstu je umrl 70 let stari Albanec Adam Sterio, ki je živel navidezno v silno revnih razmerah. Po njegovi smrti so dobili v njegovem stanovanju vrednostne popirje v vrednosti enega milijona kron. Sterio si je pridobil premoženje v Egiptu, ko še ni bil Egipt v angleški upravi.

+ **Nagla smrt v Kranju.** Iz Kranja se nam ob zaključku lista še poroča: Predvčeršnjim je mrtvoud zadel čevljarskega mojstra Ivana Rauscha, starega 48 let, sinoči pa veletrgovca Franca Omersa, starega 70 let. Rausch je nekdanji imenitno nosil palico pred godbo, Omersa si je pa pridobil kot trgovec veliko premoženje, bil je prej svetnik trgovske zbornice in pred kratkim je bil odlikovan z zlatim križcem s krono. — Oba slučajja nagle in nepredvidene smrti sta pretresla občinstvo.

GORIŠKI DEŽELNI ZBOR ZAKLJUČEN.

Kakor strela z jasnega, je goriško javnost zadela novica, da je vlada zaključila goriški deželni zbor, ki je komaj začel zborovati. V ponedeljek dne 10. t. m. imela bi biti druga seja, a je ne bo. Kaj je vzrok zaključenju? Govori se, da je to storila vlada na ljubo liberalni stranki. Ta vladin korak je v

zvezi z Gabrščekovo nepotrditeljno. Ko je bil pred leti na Goriškem izključen iz deželne zbornice nekaj poslanec, je vlada molčala, ko so tržaški Lahi iz tržaškega dež. zbora metali ven slovenskega poslanca Nabergoja, je vlada to ravnodušno trpela. Sedaj pa je posegla vmes. To se zdi nekam čudno. Zdi se, kakor da hoče vlada deželni zbor prisiliti, da potrdi one štiri liberalne poslance, ki so v verifikacijskem odseku. Bomo videli, kaj pokaže prihodnost!

Pesnica Konopnica je v soboto umrla.

700 brahmanskih romarjev utonilo. 700 ob reki Ganges taborečih brahmanskih romarjev je pisenetila naraščajoča voda. Vseh 700 romarjev je utonilo.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČNI ZBOR »OSTMARKE«.

Linc, 10. oktobra. Tu se je vršil včeraj občni zbor »Ostmarke«. Iz poročil je posneti, da je število podružnic naraslo od 135 na 180. Članov je 19 tisoč. Poročilo omenja, da je društvo preprečilo, da ni poštna proga Linc-Olumuc postala češka in da hoče z drugimi nemškimi nacionalnimi društvi delovati v miru. (Torej tudi z Vse-nemci!)

NAŠ CESAR V BEROLINU.

Dunaj, 10. oktobra. Kljub temu, da mu zdravniki radi napora odsvetujejo, hoče cesar Franc Jožef na vsak način vrniti nemškemu cesarju obisk in obiskati cesarja Viljema v Berolinu. Zadnjič je bil cesar Franc Jožef v Berolinu leta 1904.

BIENERTH PRI CESARJU.

Dunaj, 10. oktobra. Cesar je danes Bienertha zopet sprejel v daljši privatni avdijenci.

DEMONSTRACIJE PROTI DRAGINJI ŽIVIL.

Dunaj, 10. oktobra. Včeraj so bile demonstracije proti druginji živili v Inomestu, Lvovu, St. Hipolitu. Shodi so zahtevali odprtje meje proti Srbiji in Romuniji, preskrbljenje mest z argentinskimi mesom in znižanje transportnih tarifov na železnica.

POSLANEC PERGELT UMRL.

Dunaj, 10. oktobra. Po šesttedenski bolezni je umrl danes tu poslanec dr. Pergelt, star 58 let.

DRUŠTVO ANARHISTIČNE MLADINE RAZPUŠČENO.

Praga, 10. oktobra. Tu je razpuščeno društvo anarhistične mladine radi širjenja anarhističnih spisov. Pri hišnih preiskavah je bilo zaplenjenih mnogo knjig in časopisov, nekaj oseb pa radi razžaljenja redarjev aretiranih.

PO REVOLUCIJI NA PORTUGALSKEM.

Lisbona, 10. oktobra. V podzemski hodnike samostanov je pobegnila tudi kralju zvesta municijelna garda, ki je skupno z redovniki na ta način poizkušala pobegniti. Kjerkoli poulična sodrga vidi kakega redovnika ali gardista, ga prime in vleče na policijo. Vlada pravi, da duhovnike ne bo zaprla, ampak jih izganja. Boji jezuitov z republikani se nadaljujejo. Izšel je poziv, napasti vse samostane jezuitov. Samostan Estrela je bil po dolgem boju zavzet, jezuitje so pobegnili po skrivnem hodniku, ki je bil zvezan z drugimi samostani in ondi nadaljujejo odpor.

Rim, 10. oktobra. Sveti oče je dobil danes prvo brzojavko o dogodkih na Portugalskem. Brzojavka se omejuje na kratko naznanilo, da je na Portugalskem izbruhnila revolucija, da je kraljeva rodbina pobegnila in da je proglašena republika. Nova portugalska vlada je danes svojemu zastopniku pri Vatikanu naročila, naj drž. tajniku sporoči, da je razglašena republika.

Lizbona, 10. oktobra. Zdravniška preiskava trupla admirala Candida Reisa je dognala, da admiral, eden glavnih povzročiteljev revolucije, ni izvršil samoumora, ampak da je bil umorjen. To povzroča novo razburjenje. Včeraj je na tisoče občinstva defiliralo mimo trupla Reisovega in Bombardinega, ki sta položena na odru pred magistratom. Ko so došli novi ministri, jih je množica navdušeno pozdravljala.

London, 10. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da je bivši ministrski predsednik Souza, katerega je pri nemirih usmrtila granata, izdal kraljestvo republikanom. Nekaj dni pred izbruhom revolucije je poslal one vojne

ladje, ki so bile kralju zveste, proč, tudi kralju zveste čete je nekaj dni prej odposlal iz Lizbone.

OBLETNICA SMRTI FERREROVE.

Barcelona, 10. oktobra. 3000 ljudi je včeraj korakalo na pokopališče na Ferrerov grob. Na pokopališču je nastal tepež. Policija je z golimi sabljami razgnala demonstrante.

GROŽNJA O PASIVNEM ODPORU.

Praga, 10. oktobra. Železničarji Buschtieradske železnice so sklenili, da proglase pasiven odpor, ako ravnateljstvo ne ugodí zahtevam, ki so jih stavili železničarji.

PRAŠKI KROŠNJAR PODEDOVAL MILIJONE.

Praga, 10. oktobra. Praški krošnjar Jožef Neumann ima pravico, da podedva za v New Yorku umrlim krošnjarjem Izakom Glitzensteinom 30 milijonov dolarjev. Ustanovil se je poseben konzorcij, da izvojuje Neumann dedščino, ki mu pripada.

ČEŠKI DRAMATIK V SAMOSTANU.

Praga, 10. oktobra. Od dne 10. januarja 1889 izginulega češkega dramatičnega pisatelja Bozdech se zdaj poroča, da je vstopil Bozdech v neki samostan na Balkanu, kjer se dozda nahaja.

KONČAN GOSPODARSKI SPOR MED AVSTRIJCI IN FRANCOZI.

Berolin, 10. oktobra. »Voss. Ztg.« poroča iz Pariza, da se bo zadeva Limanova mirno rešila tako, da francoska vlada ne bo zaprla uvoza avstrijskemu petroleju, kakor je prvotno nameravala, ker je delala avstrijska vlada sitnosti petrolejni družbi Limanova, v kateri je angažiran francoski kapital.

PROTI BEROLINSKI POLICIJI.

Berolin, 10. oktobra. Na 22. shodih so socialni demokratje protestirali proti odločnemu nastopu berolinske policije ob znanih socialno demokratiških izgrelih v Moabitu.

BADENSKI ARZENAL POGOREL.

Berolin, 10. oktobra. Pogorel je artiljerijski arsenal. Uničenih je dvajset topov.

IREĐENTOVEC TAT.

Dunaj, 10. oktobra. Kasacijsko sodišče je zavrnilo ničnostno pritožbo iređentovca Colpija, ki je bil radi tatvine v »Banki operativi« obsojen v šestletno ječo.

VELIKE STAVKE.

Pariz, 10. oktobra. Nad 1000 uslužbencev delavnic severne železnice je pričelo stavkati, ker železnica ni ugodila njihovim zahtevam po zbolšanju plače.

Pariz, 10. oktobra. 5000 zidarjev je naznanilo stavko, ako podjetniki ne ugodijo zahtevi po znižanju delavnega časa.

KOLERA.

Dunaj, 10. oktobra. V Apuliji na Laškem sta se pojavila dva nova slučaja azijske kolere. V Srbiji se je tudi pojavil en slučaj azijske kolere. V Nepalju je pet novih slučajev azijske kolere, v okolici dva nova slučaja kolere in 17 smrtnih slučajev. V Carigradu so trije novi slučaji kolere in en smrten.

Ljubljanske novice.

Ij Pogreb gospe Marije Manfredo, poštvalovalne predsednice ženskega oddelka S. K. S. Z. bo jutri v torek ob pol 5. uri popoldne iz deželne bolnice, kjer je pokojnica včeraj umrla po trimesečni težki bolezni. Prosimo somišljenice in somišljenike, da se v najboljšem številu udeležijo pogreba.

Ij Pevska vaja moškega zbora »Ljubljane« je danes ob 8. uri zvečer. Ker se »Ljubljana« udeležijo jutri pogreba zaslužne predsednice ženskega oddelka S. K. S. Z. naj se gg. pevci blagohotno polnoštevilno udeležijo skušnje. Gospodične članice ženskega zbora naj pridejo polnoštevilno k pogrebu.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov je imelo včeraj svoj mesečni shod, katerega so se člani v prav obilnem številu udeležili. Obravnavale so se važne društvene zadeve. Tudi je imel društveni predsednik Alojzij Stroj zanimivo predavanje o zahtevah, ki jih moderni napredek stavi na obrtni stan. Pojasnil je, da more tem zahtevam ustreči le rokodelci, ki ima temeljito strokovno, trgovsko in socialno izobrazbo in je podal obris imenovane trojne izobrazbe, katero posredujejo svojim članom uprav katoliška dru-

štva rokodelskih pomočnikov. — Društveni starosta, delovodja Rudolf Vrančič, je v daljšem govoru razpravljal o važnosti društvene discipline. Njegova izvajanja so bila sprejeta z glasnim odobravanjem. — Prihodnji shod bo prvo nedeljo meseca novembra.

Ij Strokovni tečaj v katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov. Strokovni tečaj za krojače se vrši z jako lepim vspehom. Ko bi se želel še kateri pomočnik udeleževati tečaja, mora se takoj prijaviti. Tečaj vodi svetnik trg. in obrt. zbornice, gospod Jernej Ložar, ki se je letos meseca avgusta in septembra že drugič udeležil krojaškega tečaja na strokovni akademiji v Stuttgartu. — Strokovni tečaj za čevljarje se prične dne 23. oktobra. Vodi ga bo g. delovodja Ivan Pobeško. — Tečaj za obrtno knjigovodstvo se prične v novembru. — Natančnejša pojasnila še o drugih tečajih bo društvo pravočasno objavilo.

Ij Umetniška razstava v proslavo 80. rojstnega leta Nj. Velikanstva cesarja Franca Josipa I. Radi obširnih in narnornih priprav se je morala otvoritev razstave preložiti na 16. t. m. Obilna razstavljalna tvarina, ki zahteva popolno preureditev razstavljalnih prostorov, nam bo pokazala ne le mnogo zanimivega sploh, ampak bo morda prinesla tudi marsikatera razjasnila glede razvika slovenske umetnosti. Zato je pričakovati izvanredno živahen obisk. Ker pa združuje ta razstava s svojo kulturnohistorično nalogo patrijotičen namen, bilo bi umestno, da se vrši otvoritev razstave posebno sijajno ob obilnem številu udeležnikov. Vabijo se tedaj najvljudneje vsi ljubljanski družbeni krogi, da se kar najmnogobrojnejše udeležijo te redke slavnosti.

Ij Tožba radi dobljene srečke. Danes se vrši pred deželnim civilnim sodiščem razprava zaradi tožbe trgovca Ivana Podlesnika proti gđ. Mariji Lavrič, bivši gostilničarki pri »Zlati kaplji« v Florijanskih ulicah. Razpravi je predsedoval nadsvetnik dr. Travnar, v senatu sta bila nadsvetnika Schneditz in svetnik Toplak. Dr. Pegan je v obtožnici navajal, da je pred približno 15 leti kupil Ivan Podlesnik st. eno dunajsko komunalno srečko, katere nominalna vrednost je znašala 100 gld. Ko je imela Marija Lavrič še gostilno pri »Zlati kaplji« leta 1898 oziroma 1899, je prevzela pri Vzemnem podpornem društvu nek Podlesnikov dolg proti temu, da ji je izročil omenjeno srečko. V slučaju, da bi bila srečka vlečena, bi delila dobiček na polovico. Letos meseca marca je zvedel Podlesnik, da je baje toženka zadela na srečko 20.000 K. 31. marca je prišla Marija Lavrič v Podlesnikovo trgovino na Starem trgu, ter je izročila Podlesnikovi soprogi zaprto kuverto za tožnika s pristavkom, »da bo vedel Ivan, da se je nanjga spomnila«. Ko je prišel Podlesnik domov, je našel v kuverti 200 K. To se je tožniku zdelo čudno, pa je poizvedel pri banki J. C. Mayr, da je bilo na srečko dvignjenih 20.000 K. Podlesnik zahteva od toženke polovico dobitka, odstevši obresti za posojilo, 8020 K 24 vin. Kmalu potem, ko je prinesla Lavričeva Podlesniku v kuverti 200 K, je govorila s trgovcem Jos. Lončarjem v Florijanskih ulicah, kateremu je rekla: »Zdaj sem pa vesela, vzela je 200 K; sedaj sem pa dobra«. Omeniti je še treba, da je hotel Podlesnik že preje nekoč popolnoma odkupiti od Lavričeve srečko nazaj, a tega ni hotela. Pozneje, ko je Podlesnik vložil tožbo zaradi polovice dobljenega dobitka, je nek sorodnik Lavričeve govoril napram starinarici Frančiški Bratuš, naj Podlesnik le toži, Lavričeva je denar že njemu dala po nekaki rentni pogodbi. — Zagovornik toženke dr. Pirc zanikava vsa v obtožnici navedena fakta. — Razprava se nadaljuje ob 4. uri popoldne.

Ij Drag odpadnik. Pastor Hegemann je pridobil grofa Gvidona Auersperga, da je odpadel od katoliške vere. Ubožani grof se je nameraval oženiti v Ameriki s hčerko »nekega« ameriškega protestanta milijonarja ter je odpotoval v Ameriko. Denar za vožnjo in za stanovsko življenje v Ameriki mu je posodil pastor Hegemann. V Ameriki pa je padel grof Auersperg v roke židoma Karolu Weisu in odvnetiku dr. Brignonu, ki sta mu pastorjev denar izvabila. Na prijazno pismo je pastor Hegemann poslal Auerspergu v Ameriko zopet 20.000 kron. Pastor je res mislil, da Auersperg v Ameriki dobi milijonarko. Sedaj pa toži naivni pastor

grofa Auersperga za 54.000 kron in hoče, naj mu Auersperg sedaj podpiše dolžno pismo. Zanimivo pri tem pa je, da sedaj ameriški listi pastoru Hegemannu očitajo oduševstvo, češ, da je grofu dal mnogo manj denarja kot je napisano na zadolžnici, da je od grofa zahteval 4000 kron honorarja in da je grofu pisal, da ga naznani kot pustolovca, ako mu takoj ne izpolni zadolžnice ter da preskrbi, da bo grof radi tega tudi v New-Yorku napadan. Dr. Briggo da je radi teh pastorejvih telegramov naročil v Ljubljani, da se proti Hegemannu uloži tožba radi razžaljenja časti, izsiljevanja (!) in oduševstva (!). To bi bil pač zanimiv prizor radi takih stvari videti ljubljanskega pastora pred sodiščem. Bomo videli, kako se pomenijo med seboj nemško-nacionalni žid dr. Briggs, Schönererjanec Hegemann, žid Karol Weis in »Los von Romovec« grof Auersperg.

Ij Slovensko deželno gledališče. Jutri, v torek Bissonova efektna drama »Neznanka« (La femme X.), ki se je uprizorila tudi v dunajskem dvornem gledališču s kolosalnim uspehom. V veliki naslovni ulogi nastopi prvič gospa Avg. Danilova. — V četrtek drugič Smetanova opera »Dalibor«. — V soboto opereta »Knežna«. — V nedeljo popoldne izven abonementa za goste z dežele opereta »Knežna«, zvečer ob 7. uri Lengyelova senzacijska drama »Tajfun«. Dramsko osebo pripravljiva Lud. Thome komedijo »Lokalna železnica« skupno z Vikove-Kuneticke dramsko studijo v enem dejanju »Punčka« ter L. Birinskega revolucijsko dramo »Moloh«, operno osebo studira Wagnerjevega »Tannhäuserja«, operetno osebo pa Lehárjevo opereto »Grof Luksemburški«.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Angela Šutar, rejenka, 4 mesece. — Alojzija Mavsar, delavčeva žena, 48 let. — Viktor Mihevc, sin tovarniškega ključarja, 2 mesece. — Uršula Elšaj, zasebnica, 79 let. — Fran Novak, bivši mizar, 71 let. — Ivan Popit, bivši hlapec, 55 let. — Fran Krištof, hiralec, 62 let. — Fran Tomšič, bivši pomorščak, 45 let. — Ivana Borštnar, poljska dninarica, 60 let. — Viktorija Sluga, hišna, 19 let.

Napad z nožem. V gostilni Uršule Kavčič so pili Jožef Podstudenšek, Janez Maček in Janez Pirnat, vsi delavci v opekarni »Kranjske stavbinske družbe«. Ko je Postudenšek zapustil gostilno in šel po cesti v opekarno, sledil mu je Pirnat s katerim sta se nekaj časa preje malo sprla ter ga z odprtim nožem dvakrat unil v levo stran vratu. Pirnat pravi, da je to storil v pijanosti in v jezi, ker ga je Postudenšek preje klofnil. Orožniki so Pirnata aretovali in izročili deželnemu sodišču.

Ij Vzoren zakonski mož je brezposelni tiskarniški delavec I. M., rojen leta 1877. v Gotenici in pristojen v Smuko, ki si preganja čas s pijančevanjem in pa s tičjim lovom v mestnem logu. Svojo 15 let starejšo ženo je z grožnjami prisilil, da ga je vzela. Ko pa je s silo in zvijačo izšel iz nje zadnji vinar, jo je začel na vse mogoče načine mučiti in trpinčiti. Človeku se gabi, ko čuje, kaj vse je počel z njo. Pretepal in davil jo je celo, ko je v največji bedi in revščini ležala na smrtni postelji. V soboto je pomilovanja vredna žena umrla in je torej rešena nadaljnjih mučevih surovosti.

Ij Siloviti gosti. Včeraj okrog 10. ure zvečer je prišlo več gostov v neko gostilno na Poljanski cesti. Ko so nekaj časa pili, so se med seboj sprli in začeli eden v drugega lučati steklenice. Med tem je eden vzel iz omare škatuljo s smodkami. Natakarcica mu je to hotela zabraniti, nakar jo je udaril s steklenico po glavi s tako silo, da se je nezavestna zgrudila na tla. Nato so vsi pobegnili iz gostilne. Pozneje se je dogladno, da je dotični delavec pri Gruberjevem prekopu, da stanuje v Vodmatu in se je o tem takoj obvestilo ondotno orožništvo.

Ij Onesvestil se je v soboto na Starem trgu bivši 81-letni krojač Ivan Kreč. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner je odredil, da so ga prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Hud krošnjar. Krošnjar Anton Malič iz Suhe se je dne 8. t. m. vozil z železniškim vlakom iz Rudolfovega v Ljubljano. Med vožnjo je pa Malič s svojim vedenjem in nagajivostjo sopotnikom take preglavice delal, da so mu na postaji v Škofelci zabranili železniški uslužbenci nadaljno potovanje in je bil prisiljen izstopiti. Vjezen zaradi tega nahrulil je postajenačelnika

H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

ur, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška - var-
stvena znamka: „IKO“

in ga psoval z najgršimi psovskami. Ko je bil iz pisarne iztiran, razbijal je s pestmi po vratih in ker se je vse to vršilo zvečer, hotel je razbiti neko svetilko, kakršne rabijo premikači. Skladiščnemu nadzorniku je zagrozil, da ga mora zaklati, in res mu je padlo na tla dolgo bodalo, katero mu je bilo pa odvezeto. Pri premikanju tovornega vlaka je hodil za službujočim uradnikom ter ga neprenehoma psoval. Poslalo se je po orožnika, kateremu pa ni hotel na stavljeni mu vprašanja odgovarjati, marveč je nadaljeval svoje psovke. Pri aretaciji se je kazal Malič renitentnega ter so ga morali ukleniti. Z velikim trudom je bilo možno nemirneža prvesti na orožniko postajo. Ko se mu je naznanilo, da bo takoj šel v spremstvu orožnikov v Ljubljano, ni maral več hoditi, marveč so mu na njegove stroške morali preskrbeti voz za vožnjo v Ljubljano. Mož, ki je bil videti precej natrkan, moral se bode zaradi tega zagovarjati pred sodiščem.

Izred sodišča.

Motena svatba. V Predosljah se je vršila letos pri Ribnikarju svatba. Tu sem so prišli domači fantje Krč, Janez Mubi, Jože in France Senk, France Likozar in Janez Stare k Ribnikarjevi hiši »zaplečvati«. Istotako so prišli iz bližnjih Orehovelj med drugimi tudi fantje Franc in Janez Kern ter France Lukanc. Ni dolgo trajalo, ko se je vnel med prvimi in zadnjimi fanti prepir in pretep, pri katerem je dobil France Kern tri težke rane in sicer dve z udarcem in eno ubodlino v hrbet. Udrihali so pa tudi po Janezu Kernu in Franceu Lukancu, vendar so bile te poškodbe lahkega značaja. Obdolženci se zagovarjajo da so bili napadeni, po izpovedbah priči ja pa dokazano, da so oni napadli okvarjenca, jih s poleni pretepali in najbrže z noži ranili. Kedo da je one tri težke poškodbe prizadejal Francetu Kernu, se ni dalo dognati. Sodišče je obsodilo Stareta na 8, Kreča na 6, Mubija in Likozarja vsacega na 3 ter Jožefa in Franceta Senka vsega na dva meseca ječe.

S pipcem ga ranil. Posestnika sin Janez Urh iz Harij se je nahajal v Vičičevi gostilni, ker je bil obenem navzoč tudi posestnikov sin Anton Cetin. Ker je slednji grdo preklinjal, ga je stavil Urh na odgovor, potem pa odšel domu, kjer je sedel z nekaterimi drugimi pred domačo hišo. Prišla pa je po cesti gruča fantov, med njimi tudi Cetin. Ko Urha zagleda, psoval ga je naj se mu postavi, ta pa mu je odgovoril, da bosta to zadevo že med štirimi očmi poravnala. Nato se je zakadil Cetin proti Urhu in ga dvakrat sunil z nožem v pleča, tretjič pa na desno stran vratu, tako, da je postal nezavesten. Kakor obdolženec sam priznava, ranil ga je z navdnim pipcem. Obsojen je bil na pet mesecev težke ječe ter mora okvarjenca plačati odškodnine 259 K.

V Ameriko so jo popihali. Delavci Janez Likovič iz Rakitne, Franc Mrklič in Matija Turk, oba iz Zgornjega Logatca, so odšli v Ameriko, ne da bi prej zadostili svoji vojaški dolžnosti. Prva dva sta zamudila dva nabora, Turk pa celo tri. Tudi v Ameriki se niso pri konzulatu zglasili, niti obvestili svoje domače občine. Obdolženci so dobro vedeli, da morajo iti k naboru, kakor tudi da jih drugače zadene kazen, vendar so to opustili. Sodišče je obdolžence obsodilo vsacega na 14 dni strogega zaporu, vrh tega pa še vsakemu prisodilo po 10 kron denarne globe.

S kolom ga je namahal. Gregor Jankovič, delavec na Kalcih ter delavca Janez Černe in Jernej Gregurka, so prišli 25. majnika zvečer v Gostiševo gostilno v Gorenji Logatec. Ker so že bili močno pijani in so se prepirali radi nekega sena, niso dobili pijače ter jih je gostilničar odpravil iz gostilne. Zunaj je pa Jankovič najprej sunil Černeta da je padel, potem pa še Gregurkata, Ker se Gregurka, ki je tudi padel, ni mogel hitro pobrati, je stopil Jankovič k ograji, izdrl tam kol, ter z besedami: »Da mu bo že na noge pomagal, začel po njem, vzlic milim prošnjam naj ga pusti, neusmiljeno udrihati. Gregurka je vsled tega zadobil težke poškodbe. Obdolženec, kateri trdi, da o tem ničesar ne ve, je bil na tri mesece ječe obsojen.

Nevaron pretepač. Andrej Koželj, žagar v Spodnjih Gorjah, se je nahajal dne 30. junija t. l. v Žumrovci gostilni, koder sta se tudi nahajala Martin Repe in Boštjan Kavatar, ker je Koželj znan pretepač, je začel takoj Repetu zabavljati, ker mu pa ta ni odgovora dolžan ostal, potegnil je Koželj nož in zamahnil s tako silo proti Repetu, da se je miza, za katero je Repe skočil prevrnila in je tudi Kožel padel. Repetu se je posrečilo pobegniti iz gostilne, a Ko-

želj mu je z odprtim nožem sledil. Navzoči Kavatar je skušal Kožela zadržati in ga pomiriti, a Kožel se je obrnil in mu zasadil z vso močjo nož v prsa ter mu prizadejal smrtnenevarno rano. Obdolžencu, ki pravi, da je to storil v silobranu, sodišče ni verjelo, kajti obsodilo ga je na 15 mesecev težke ječe.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 10. oktobra

Pšenica za oktober 1910	10.29
Pšenica za april 1911	10.42
Rž za oktober 1910	7.54
Rž za april 1911	7.79
Oves za april 1910	7.94
Oves za oktober 1910	8.34
Koruzna za september 1910	5.52

I. Chalupnik presuševalec
Ljubljana
Stari trg št. 19

kupuje mlade prešiče in mlade bike ter plačuje zanje najvišje cene. — Dopisnica zadostuje.

2985

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sočutja in vse darovane vence ob nenadni izgubi našega presrečno ljubljanskega sinka

2991

TONKA

se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najudaneje zahvaluje

Ljubljana, 10. okt. 1910.

Ivana Jegličeva, žalujoča mati

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
8	9 zveč.	737.9	12.0	sl. vzh.	oblačno	
9	7. zjut.	739.0	10.0	sl. svzh.	megla	13.9
	2. pop.	739.0	18.9	sr. jzh.	del. obl.	
9	9. zveč.	739.7	11.7	brezvetr.	jasno	
10	7. zjut.	737.9	5.9	sl. jvzh.	megla	0.0
	2. pop.	737.4	14.1	sl. jug	oblačno	
Srednja predvčerajsnja temp. 12.2°, norm. 11.7°.						
Srednja včerajsnja temp. 13.5° norm 11.6°.						

Dobro vino na prodaj
v kmečkih kletih ...

2981

Posreduje in jamči za pristnost

Posojilnica v Kaštelu, pošta Buje, Istra.

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **SLADIN** kri, moč, zdravje do- sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani

ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Naročajte „Slovenca“.

Na prodaj imam veliko množino izvrstnega pristnega, starega *belega* in *rudečega*

dolenjskega vina.

Pojasnila daje: **Henrik Stancer**, trgovec v Krškem. —

Ravnotam se sprejme **učenec** iz boljše hiše. —

2986

V MIRU!

Spominu

Marije Manfredo

S. K. S. Z.

2936

2990

Globoko potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni oče, oziroma soprog, stric in brat, gospod

Francišek Hafner,
posestnik

danes v soboto ob 5. uri popoldne, večkrat previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po dolgem trpljenju, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb predragega rajnika bode v ponedeljek dne 10. oktobra ob pol 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče v Staro Loko.

Priporočamo ga v blag spomin in molitev.

Binkelj pri Stari Loki dne 8. oktobra 1910.

Elizabeta Hafner, roj. Pokorn, soproga.

Francišek, Lovro, Ivan, sinovi.

Urška hči.

Odbor Slov. Kršč. Soc. ženske Zveze naznanja vsem članicam, da je njena dolgoletna članica in predsednica, gospa

2983

Marija Manfredo

danes ob 12. uri po dolgi in mučni bolezni, večkrat previdena s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v torek dne 11. oktobra ob pol 5. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice k Sv. Križu.

Bodi večletni požrtvovalni zvezni sodružnici trajen spomin.

Ljubljana, 9. oktobra 1910.

2989

Potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretresujočo vest, da je naš ljubljani oče, stari oče, tast, stric itd., gospod

Franc Omersa

trgovec in posestnik v Kranju

dne 9. oktobra 1910 po kratki in mučni bolezni v svojem 70. letu zatisnil za večno svoje dobre oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek dne 11. oktobra 1910 popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti v Kranju.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Kranju, dne 10. oktobra 1910.

Viktor in dr. Nikolaj Omersa, sinova.

Pavla Sajovic, Marija Kokalj, Ana in Ivanka Omersa, hčere.

Franc Sajovic in dr. Alojzij Kokalj, zeta.

Ana, rojena Kokalj, Kristina, rojena Bučar in Marija, rojena Šmid, sinuhe.

Viktor Omersa, Fran Omersa, Mitja Omersa, Leo in Marijan Sajovic, Marijanica, Božena in Zdenko Kokalj, vnuki in vnukinje.

Tužnim in globoko potrtem srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moja srčno ljubljena in nenadomestljiva soproga, oziroma sestra in teta, gospa

Marija Manfredo roj. Tomine

predsednica ženskega oddelka Slov. kršč.-soc. zveze

po dolgi in mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 52. letu danes mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice bo v torek dne 11. oktobra 1910 ob pol 5. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Predrago pokojnico priporočam v molitev in blag spomin.

Ljubljana 9. okt. 1910.

Josip Manfredo

soprog.

2987

Zahvala.

Povodom smrti nepozabnega in ljubljene soproga, oziroma očeta, sina, brata in svaka, gospoda

Josipa Pajniča

izkazalo se mi je od vseh strani toliko sočutja, da se mi ni moglo posebej zahvaliti.

Izrekam tem potom prečastiti duhovščini za tolažbo ob smrti, gospodom pevcem za ginaljivo in tolažilno petje, darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, ter mnogostevilnim spremljevalcem k zadnjemu počitku svojo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 10. okt. 1910.

2988

Helena Pajnič.

Ustna voda „Euodin“
Specialiteta za **kadilce.**
Glavna zaloga:
Lekarna Ub. pl. Trnkozcy v Ljubljani
3427 Cena K 2.— 52—1

Služba organista in cerkvenika
se piše na Vačo pri Litiji.
Plača po dogovoru.
Oženjeni imajo prednost.
Nastop 24. oktobra t. l. Župni urad Vače.

Prepričali se bode
pri nakupu blaga za moške obleke v trgovini **R. Miklacu, Ljubljana, Stritarjeva ulica 5** o veliki zalogi sukna in tudi o zelo ugodni ceni. Vzorci na zahtevo poštine prosto.

Išče se za takoj hrana
za tri mesece starega otroka v Ljubljani. Naslovi naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod šifro »3 mesece«.

Gospodična
ki je dovršila osem razredov ter trgovski tečaj, večja slovenskega in nemškega jezika ter stroje-pisja, želi **stopiti** kot začelnica v **trgovino** ali **pisarno**. Sprejme službo tudi na deželi. Naslov pove inšerati biro lista. 2962

Išče se stanovanje
prijazno na solnčnato stran z dvema velikimi ali tremi manjšimi sobami in z vsemi pritliklinami. Za mirno stranko, takoj, ali z terminom za mesec februar. Naslovi naj se prijavijo upravi Slovenca.

Organist cecilijanec
si želi premeniti službo. Najraje kje ob železnici, ali pa v bližini mesta. Je dober pevec in spreten igralec ter tudi rokodelc. Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista. 2971

GOSTILNA
se vzame v najem ali račun. Ponudbe sprejema upravnistvo »Slovenca« pod številko 150. 2885

POZOR!

Vedno velika zaloga klobukov, kakor tudi čepic lastnega izdelka.

Kupite kože vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbero vseh vrst kožuhovine. Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

J. Wanek Ljubljana, Sv. Petra cesta 21.

Ešvegersko sivo in rdečo Marzeljsko Angeljnov

Milo

Priporoča tovarna **Pavel Seemann** Ljubljana 1661

Stopl sem v trgovsko zvezo z največjo tvrdko na svetu 2974

Harrods iz Londona,

ter sem v stanu prodajati najfineje izgotovljene obleke za dame in gospode, kakor tudi po meri za isto ceno

O. Bernatovič - Angleško - skladišče oblek Ljubljana, Mestni trg 5.

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako zavzivate železnato vino s kino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani z dnevnim izdatkom 18 vinarjev, mesto kina železnatega vina, ki ne vsebuje več železa, kot navadno vino in kojega bi morali izpiti eden do pet litrov na dan, da bi dovedli organizmu potrebno množino železa, kar bi pa bilo radi alkohola le škodljivo. Poliliterska steklenica Piccolijevega železnatega vina 2 kroni. - Naročila proti povzetju. 3281

Išče se za prvi stanovanje
november z 2 sobama in kuhinjo. 2979

Oglasi na tvrdko **H. SUTTNER, LJUBLJANA.**

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča, se odda s 1. novembrom. Poizve se pri hišnem gospodarju **Ivanu Košenina, Kolodvorska** 2942 ulica št. 6. 1

Izučenega, pridnega in zanesljivega **mesarskega pomočnika** kakor tudi vajenca, pridnega, poštenih staršev, sprejme 2945

Karol Štrukelj, mesar, Novi Vodmat 14.

2959 (2) Št. 25806.

Razglas

V smislu §. 6. zakona z dne 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za leto 1911. od ponedeljka 10. do incl. ponedeljka 17. oktobra t. l.

v mestnem zgaševalnem uradu ob uradnih urah na vpogled, kjer se lahko naznanjajo morebitni ugovori proti njega sestavi.

Porotniške obveznosti so po §. 4. omenjenega zakona oproščeni:

- 1.) tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
- 2.) udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
- 3.) osebe, ki niso v dejanski službi pa so podvržene vojni dolžnosti, za čas, ko so poklicani k vojaški službi;
- 4.) osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in rano-celniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik za nje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti za sledeče leto;
- 5.) vsak, kdor je prejetemu pozivu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 6. oktobra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan l. r.

Najvažnejše **perje in puh** popolno čisto in je, da se kupi brez vsega duha.

Tako **perje in puh** se dobi pri znani tvrdki

Anton Šarc v Ljubljani
Šelenburgova ul. 5, na vogalu Knaflrove ul. (nasproti glavne pošte)

po sledečih cenah:

Perje 1/2 kg po . . .	K 1'68	Puh siv 1/2 kg po . . .	K 5'25
" " " " " " " "	2'50	" bel " " " " " "	6'25
" " " " " " " "	3'35	" " " " " " " "	6'75
" " " " " " " "	4'20	" " " " " " " "	8'35
" " " " " " " "	5'85	" " " " " " " "	10'—

Pošilja se poštine prosto s povzetjem.

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Le nekaj dni v veliki dvorani „Uniona“

The Royal Bio Co.

Od torka 11. do sobote 16. oktobra 1910

2918

Iz lovske razstave na Dunaju.

Nj. Veličanstvo cesar Fran Josip I. na lovu na divje koze.